

Aikuisten neuvonta ja ohjaus

- nykytila, haasteet ja käsitteet

4.10.2007/Seppo Piiparinen

Avoin yliopisto

Taustamateriaalit

- Ulla Numminen (toim.): Opinto-ohjauksen tila aikuisoppilaitoksissa (OPH Arviointi 4/2004)
- Aikuisopiskelun tietopalvelujen, neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen OPM:n ja työministeriön asettaman valmisteluryhmän ehdotukset toimenpideohjelmaksi, Työhallinnon julkaisu 2006
- OPM, Opetus ja tutkimus 2007-2012 (luonnos)
- Jussi Onnismaa: Ohjaus ja neuvontatyö (2007)
- Oma toimintani opintoneuvojana: Turun yliopisto, avoinyliopisto.fi, opintoluotsi.fi

8.10.2007

Nykytila ja haasteita

- Ikärakenteen kehitys, tieto- ja viestintäteknikka, työelämän muutos, kansainvälistyminen, alueellinen kehitys, tasa-arvo, koulutuksen laatu
- Työvoiman saatavuuden turvaaminen, työurien pidentyminen, työllisyysasteen nostaminen
- Työvoiman osaamistason nousu, jatkuva kehittäminen, sopeutuminen muutoksiin

Nykytila ja haasteita

- Koulutustason nosto edelleen tavoitteena, korkeakoulujärjestelmän kehittäminen, osaava työvoima
- Koulutuksen tehokkuus, läpäisy ja moninkertainen koulutus
- Maahanmuuttajat
- Elämäntilanne ja ura entistä yksilöllisempää
- Aikuisopiskelun henkilökohtaistuminen
- Osaamisen päivittäminen, oppisopimus myös korkeakouluopinnoissa
- Osaamisen tunnustaminen ja tunnustaminen

Käsitteet ja työmuodot

- Tiedottaminen ja tietopalvelut
- Neuvonta
- Ohjaus

- Yksilöohjaus ja ryhmäohjaus
- Opintojen ohjaaminen
- Ammatinvalinta ja urasuunnittelu
- Konsultaatio ja verkostoituminen

Tiedottaminen ja tietopalvelut

- Tiedon jakaminen, asiantuntijoiden tuottama informaatio, tiedon oikeellisuus
- Keskustelu tyyppiä kysymys ja vastaus
- Työhallinnon palvelut: mol.fi, työvoimatoimistojen tietopalvelut
- avoinyliopisto.fi, koulutusnetti.fi, opintoluotsi.fi, oppilaitosten sivustot, kela.fi, maailmalle.net, kirjasto.fi

Neuvonta

- Neuvoa opiskelijalle sopiva toimintatapa
- Neuvoja on asiantuntija eri vaihtoehtojen arvioinnissa
- Keskustelu tyyppiä neuvon pyytäminen ja sen antaminen
- Työvoimatoimistojen koulutusneuvojat, Koulutuslinja
http://www.mol.fi/mol/fi/01_tyovoimapalvelut/06_koulutus_ja_ammattitieto/07_koulutuslinja/index.jsp
- Oppilaitosten neuvojat, Cimo, Kela, yhdistykset, ammattiliitot, oppisopimustoimistot
- Opintoluotsi.fi -neuvonta

Ohjaus

- Keskustelun keinoin parantaa opiskelijan omaa kykyä tehdä opiskeluvalintoja tai päätöksiä
- Asioiden tulkinnanvaraisuus ja useat toimintamallit, asiantuntijatiedolla mahdollistetaan ratkaisut; ei valmiita ratkaisumalleja
- Keskustelu monivaiheinen ja useita keskustelukertoja
- Henkilökohtainen ohjaus, soveltuvuustestit, itsepalvelutestit
- Ammatinvalintapsykologit,
<http://www.mol.fi/avo/urasuunnittelu/>

Yksilöohjaus

- Opintojen alkuvaiheessa taustan ja lähtötason selvittäminen
- HOPS
- Opiskelijalla on opintoihinsa liittyviä ongelmia
- Haasteena, kuinka saada opiskelijat avautumaan ja kertomaan ongelmistaan
- Opintojen loppuvaihe, jatko-opinnot

Ryhmäohjaus

- Suuryhmä: tiedonjako, kokonaisuuksien hahmottaminen, demot ym.
- Pienryhmä: tiedon käsittely, harjoitukset, mielipiteen muodostus ym.

Opintojen ohjaaminen ja urasuunnittelu

- Kurssivalinnat, HOPS
- Oppimisvaikeudet ja opiskelutaidot
- Jatkokoulutus, siirtyminen työelämään

- Ammatin- ja uravalinnan ohjauksessa tarvitaan tietoa (pätevyysvaatimukset, ammatin sisällöt, työmarkkinat, taloudelliset etuudet ym.), toimintamalleja (opiskelusta työelämään, ammatin vaihtaminen) ja välineitä yksilöiden mahdollisuuksien arvioimiseen.

Konsultaatio ja verkostoituminen

- Informaation antaminen vanhemmille, opettajille, tuutoreille, hallinnolle, työnantajille
- Ohjausta tai neuvontaa antavien organisaatioiden yhteistyö

Aikuisopiskelijan ohjauksessa tarvitaan

- Koulutusjärjestelmän asiantuntemusta
- Työmarkkinatietoa
- Tietoa opintojen tukimuodoista
- Opintojen sisältöasiantuntemusta
- Tietoa eri hallinnonalojen palveluista
- Monikanavaista neuvontaa (verkko-, puhelin ja henkilökohtainen)

8.10.2007

Aikuisopiskelijan ohjauksessa tarvitaan

- Yksilö- ja ryhmäohjausta
- Ohjaustarpeen tunnistamista
- Asiakaslähtöisyyttä ja vuorovaikutustaitoja
- Työpaikanhaun ja urasuunnittelun taitoja

8.10.2007

Aikuisten ohjauksen ongelmia

- Saatavuus ja oikea-aikaisuus
- Ohjaushenkilöstön asiantuntemuksen riittävyys (aikuisten ohjauksen erityispiirteet)
- Palvelujen päällekkäisyys (työhallinto, OPH, OPM)
- Verkkoneuvonnan vähäisyys ja verkkopalvelujen soveltuvuus aikuisille